

Zwyczaje i obrzędy w zastępie:

Co to jest **Obrzędowość**? Jest to druhnno / druhu zastępowa / y, najważniejsza rzecz, która charakteryzuje twój zastęp. To ona spaja i łączy twoją grupę, a za razem rozróżnia od innych zastępów w drużynie, w szczepie, w ZHP. To jest nie dostrzegalne na co dzień, tajemnicze spoiwo, które w połączeniu z innymi elementami harcerstwa (patrz – system stopni i sprawności, gra) staje się tym, co nazywamy harcerskim stylem. Inaczej możemy potocznie nazwać to „*duchem zastępu*”.

Tradycja – system zwyczajów i obrzędów utrwalonych w praktyce drużyny i zastępu, funkcjonujący w świadomości jej członków;

Zwyczaj – przejęty wzór zachowania w zorganizowanej grupie (zwyczaj jest elementem tradycji, np. zwyczajem zastępu jest rajd organizowany na powitanie wiosny, wręczania chusty);

Obrzęd – ustalone czynności o charakterze symbolicznym, zawierające elementy taneczne, ruchowe, statyczne, tekst (obrzęd jest elementem tradycji, np. obrzęd rozpoczęcia zbiórki);

Formy zewnętrzne – symbolika, mundur i przyjęty styl funkcjonowania (np. sposób zwracania się do siebie – druhnno, druhu);

Symbol – fragment rzeczywistości pełniący funkcję znaku, np. krzyż harcerski, godło zastępu.

Elementy obrzędowości:

1. **Nazwa:**

Nazwa zastępu może być związana z:

- Lasem – np Paprocie, Leśne Ziółka, Buki, Dęby, Ostreżyny.
- Ze zwierzętami – np Bobry, Tygrysy, Lwy, Wilki, Żubry, Świstaki, Sarny, Kozice;
- Z ptactwem – np Sokoly, Orły, Sowy, Sępy, Mewy, Przepiórki;
- Z postaciami literackimi – np Chłopcy z placu broni, Misie Puchatki, Muminki;
- Z postaciami historycznymi, czy legendami – np Powstańcy, Szturmowcy, Partyzanci, Kosynierzy.
- Z książkami - np Śródziemie, Krzyżacy, Mole książkowe, Poszukiwacze książkowych przygód;

Jaka powinna być nazwa zastępu:

- Nazwa powinna mówić coś o was samych. Powinna określać i charakteryzować was samych, jaki jest wasz zastęp. Może pochodzić od pierwszych sylab waszych imion.
- Nazwa zastępu powinna być związana z obrzędowością drużyny, jej nazwą i bohaterem.
- Nazwa waszego zastępu nie powinna być napażona, nie używaj zwrotów takich jak: wspaniały, cudowny, nieśmiertelni. Bo nie charakteryzuje to was!
- Najlepsza nazwa zastępu jest wtedy, kiedy pojawiła się nie wiadomo jak i nie wiadomo kiedy.

2. **Piosenka:**

Piosenka zastępu może zawierać treść:

- która będzie charakteryzowała wasz zastęp;
- która będzie opisywała życie zastępu. Może się stać zwyczajem, że po każdej imprezie na której zastęp był, tworzy nową zwrotkę do „kronikowej” piosenki, opisując ważne wydarzenia;
- piosenki wybranej ze śpiewnika, który będzie nawiązywał do członków zastępu, do jego nazwy, a przede wszystkim będzie się podobał członkom zastępu.

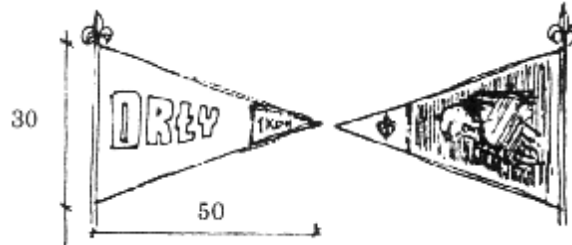
3. **Skarbczyk:**

Nie wszystko można narysować, nagrać, spisać, dlatego też dobrze jest posiadać skarbczyk. Skrytkę, schowek, kuferek zastępu, gdzie będziecie chować swoje skarby, pamiątki z rajdów, wyjazdów, zbiórek. Można powierzyć opiekę nad skarbczykiem: kronikarzowi, skarbnikowi lub innej osobie z zastępu.

4. Proporzec:

Proporzec zastepu – to znak Waszego zastepu i musi przebywac zawsze z Wami w czasie zajec, zbierek zastepu, druzyzny, szczepu, a nawet hufca. Jest to symbol honorowy zastepu. Chusty, ktore nosicie, to tez symbole zespolu, jakim jest druzyzna czy szczep.

Jak zrobic proporzec?

Ma on ksztalt trojkatu rownoramiennego o podstawie 30 cm, boki po 50 cm (proporzec zwykly)

Na **prawej stronie** na tle barw chusty druzyzny wyhaftowany jest lub aplikowany (tj. naszyty np. z filcu numer druzyzny i nazwa zastepu);

Na **lewaj stronie** na tle koloru zastepu – godlo, nazwa zastepu.

5. Kronika

- Kronika jest jednym z wazniejszych elementow obrzedowosci zastepu. To w kronice zapisujemy wazne wydarzenia z zycia zastepu (odwiedzone miejsca pamieci, imprezy szczepu, hufca, swieta zastepu, czy druzyzny, specjalne lub niezwykle zbiorki itd.).
- W zastepie musi byc funkcja kronikarza. Kronikarz ma za zadanie pilnowac uzupelniania kroniki (bo nie koniecznie caly czas kronikarz musi to robic), dbac o estetyczny wyglad kroniki, musi zwracac uwage na dokladnosc pisanych tekstow, rowniez pilnowac aby tresc (tekst) nie przerosla nad innymi elementami w kronice (tj. zdjecia, mapki, dyplomy, pamiatki, wzorki na stronie itp.).
- Kronika moze byc w **formie pisemnej**, filmowej, nagranych na plyte CD, czy kasete magnetofonowa.

Inne elementy obrzedowosci:

6. Totem;	12. Sposob przyjmowania do zastepu;
7. Okrzyk (na rozpoczecie / zakonczenie zbiorki, na positek, na zwyciestwo w grze, na podziekowanie komus za cos itp.);	13. Sposob siadania w kregu;
8. Znak zastepu;	14. Amulet, talizmany;
9. Zabawa, gra, cwiczenie, plas;	15. Pseudonimy;
10. Szyfr;	16. Siec alarmowa;
11. Sposob nagradzania	17. Znaki specjalne: np. cisza, wstap, bacznośc, krag...
	18. Różne zwyczaje zastepu

Nalezy pamietac, ze obrzedowosc zastepu jest zywa, tzn. zawsze mozna dolozyc nowy element obrzedowosci, np. wprowadzic nowa zabawe, nowy obrzed, ktora/y bedzie wykonywana/y na otwarciu/e biwaku/a itd.

Aby zwyczaje i obrzedy odgrywaly swoja role, nalezy pamietac:

- zwyczaje i obrzedy musza byc zrozumiale;
- nie moga budzic grozy, naruszac godnosci, osmieszac;
- powinny trwac krótko (dlugie bywaja nuzace dla uczestnikow i organizatorow);
- nie nalezy wprowadzac wszystkich zwyczajow naraz;
- lepiej zrezygnowac z obrzedu, jezeli nie zyskal aprobaty;
- najlepiej tworzyc obrzedy i zwyczaje razem z zastepem.

Oprócz tego istnieje cala obrzedowosc harcerska (puszczaństwo, symbolika, podawanie lewej dloni, obrzedowe kredki, ogniska, harcerskie nazwy, pieśni, pozdrowienie „Czuwaj”, mundur, historia, styl harcerski i wiele innych). Sa to takie obrzedy, zwyczaje i tradycje, ktore trzeba znac, bez tych elementow nie mozesz nazwac swojego zastepu – prawdziwym zastepem harcerskim.

Trzeba pamietac – tradycje nalezy pielagnowac!